

Uchwała Nr 10.170.2025
Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Warszawie
z dnia 29 kwietnia 2025 r.

w sprawie orzeczenia nieważności w części uchwały Nr X.3.2025 Rady Gminy Wieniawa z dnia 31 marca 2025 r. w sprawie trybu udzielania i rozliczania dotacji dla szkół i placówek świątowych oraz trybu przeprowadzania kontroli prawidłowości ich pobrania i wykorzystania

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465 z późn. zm.) oraz art. 18 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 11 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2025 r. poz. 7), **Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Warszawie uchwala, co następuje:**

§ 1

Orzeka o nieważności w części uchwały Nr X.3.2025 Rady Gminy Wieniawa z dnia 31 marca 2025 r. w sprawie trybu udzielania i rozliczania dotacji dla szkół i placówek oświatowych oraz trybu przeprowadzania kontroli prawidłowości ich pobrania i wykorzystania, tj.

1) § 3 ust. 1 oraz pkt 4 załącznika nr 1 w zakresie wyrażenia „Nazwa banku i numer rachunku bankowego organu prowadzącego”;

2) § 10 w zakresie wyrazów „i ma zastosowanie od dnia 1 stycznia 2025 r.”,

z powodu istotnego naruszenia art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych (Dz. U. z 2024 r. poz. 754 z późn. zm.) oraz art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1461).

§ 2

Na niniejszą uchwałę służy Gminie Wieniawa skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie, w terminie 30 dni od dnia jej doręczenia, za pośrednictwem Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Warszawie.

Uzasadnienie

W dniu 4 kwietnia 2025 r. wpłynęła do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Warszawie uchwała Nr X.3.2025 Rady Gminy Wieniawa z dnia 31 marca 2025 r. w sprawie trybu udzielania i rozliczania dotacji dla szkół i placówek oświatowych oraz trybu przeprowadzania kontroli prawidłowości ich pobrania i wykorzystania. Zgodnie z art. 11 ust. 1 pkt 4 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych, ww. uchwała podlega nadzorowi Regionalnej Izby Obrachunkowej w Warszawie.

Badając przedmiotową uchwałę, Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Warszawie ustaliło i zważyło, co następuje.

W § 3 ust. 1 badanej uchwały Rada Gminy Wieniawa postanowiła, cyt. „Dotacja przekazywana jest na rachunek bankowy organu prowadzącego szkołę, przedszkole, oddział przedszkolny w szkole podstawowej lub inną formę wychowania przedszkolnego, wskazany we wniosku o udzielenie dotacji, o którym mowa w § 2 niniejszej uchwały”, zaś w pkt 4 załącznika nr 1 do badanej uchwały zamieszczono zapis, cyt. „Nazwa banku i numer rachunku bankowego organu prowadzącego”.

Zgodnie z art. 34 ust. 1 ustawy o finansowaniu zadań oświatowych, cyt. „Dotacje, o których mowa w art. 15 - 21, art. 25 ust. 1 - 4 i 8, art. 26 ust. 1, 2 i 8, art. 28 - 30 oraz 31 ust. 1, są przekazywane na rachunek bankowy

przedszkola, innej formy wychowania przedszkolnego, szkoły, branżowego centrum umiejętności lub placówki, o której mowa w art. 2 pkt 6 - 8 ustawy Prawo oświatowe, lub zespołu szkół lub placówek (...).

W ocenie Kolegium Izby zapisy zawarte w § 3 ust. 1 badanej uchwały oraz pkt 4 załącznika nr 1 do badanej uchwały pozwalają na podanie przez organ prowadzący nazwy i numeru rachunku bankowego innego niż rachunek bankowy szkoły, przedszkola, oddziału przedszkolnego w szkole podstawowej lub innej formy wychowania przedszkolnego, co jest niezgodne z cytowanym wyżej przepisem prawa.

Zdaniem Kolegium Izby Rada Gminy Wieniawa ustanowiła zasadę przekazywania dotacji na rachunek innego podmiotu, niż wynika to z przepisów ustawy, czym w sposób istotny naruszyła art. 34 ust. 1 ustawy o finansowaniu zadań oświatowych. Organ jednostki samorządu terytorialnego, realizując swoje kompetencje, musi uwzględniać treść normy ustawowej. Odstąpienie od tej zasady stanowi istotne naruszenie prawa.

W § 10 badanej uchwały Rada Gminy Wieniawa postanowiła, cyt. „Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego i ma zastosowanie od dnia 1 stycznia 2025 r.”. Powyższy zapis powoduje powstanie zasadniczych wątpliwości, co do faktycznego terminu wejścia w życie podjętej uchwały, zawiera bowiem dwa wzajemnie wykluczające się terminy. Pierwsza część regulacji wskazuje, że uchwała wejdzie w życie po upływie 14 dni od jej ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego. Badana uchwała została opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego w dniu 15 kwietnia 2025 r. pod pozycją 3989. Biorąc pod uwagę pierwszą część zapisu § 10, należy stwierdzić, iż uchwała wchodzi w życie 30 kwietnia 2025 r.

Natomiast druga część § 10 przedmiotowej uchwały wskazuje datę kalendarzową to 1 stycznia 2025 r.

Poprzez wskazany zapis, organ stanowiący wprowadził dwie różne daty, od których uchwała wywołuje skutki prawne. Świadczy to o dokonaniu błędnego rozróżnienia między pojęciami „wchodzi w życie” i „ma zastosowanie”. Należy zaakcentować, że zakresy przedmiotowe tych nazw są tożsame. Oznacza to, że Rada Gminy Wieniawa użyła dwóch różnych nazw oznaczających dokładnie to samo tj. moment, w którym normy prawne zawarte w akcie normatywnym zaczynają wiązać adresatów.

Ponadto Kolegium Izby zwraca uwagę, że regulacja zawarta w § 10 badanej uchwały w zakresie wyrazów „i ma zastosowanie od dnia 1 stycznia 2025 r.” nadała uchwale moc wsteczną. Przepis art. 5 ustawy o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych dopuszcza nadanie aktowi normatywnemu „mocy wstecznej”, ale tylko jeżeli zasady demokratycznego państwa prawnego nie stoją temu na przeszkodzie (por. wyrok NSA z dnia 19 listopada 2010 r. II FSK 1272/09).

W powyższym zakresie doszło do nadania mocy wstecznej przepisom i tym samym do naruszenia zasady *lex retro non agit*. Jak wskazano w orzecznictwie NSA, wsteczna moc prawa może dotyczyć ewentualnie tylko przyznania praw. Z całą stanowczością natomiast należy wykluczyć możliwość zastosowania tej normy do nakładania obowiązków (zob. wyrok NSA z dnia 19 listopada 2000 r. II FSK 1272/09).

Trybunał Konstytucyjny wielokrotnie zajmował stanowisko, że zasada demokratycznego państwa prawnego znajduje swoje rozwinięcie nie tylko w zakazie ustanawiania z mocą wsteczną niekorzystnych dla obywatela unormowań, ale także w nakazie zachowania *vacatio legis* przy wprowadzaniu nowych unormowań w życie. Wymagania te uzupełniają się wzajemnie, stanowiąc przejaw zasady pewności prawa i zasady zaufania obywateli do państwa i stanowionego przez nie prawa (patrz: wyrok TK z dnia 11 sierpnia 2016 r. K 39/16).

Zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych, akty normatywne, które zawierają przepisy powszechnie obowiązujące, ogłaszane w dziennikach urzędowych wchodzi w życie po upływie czternastu dni od dnia ich ogłoszenia, chyba że dany akt normatywny określi termin dłuższy. Dlatego też zapis § 10 w zakresie wyrazów „i ma zastosowanie od dnia 1 stycznia 2025 r.” nie spełnia ustawowego wymogu. Nieprawidłowe określenie reguły, wskazującej termin wejścia w życie, stanowi istotne naruszenie wyżej wskazanego art. 4 ust. 1 ustawy o ogłaszaniu aktów normatywnych oraz niektórych innych aktów prawnych.

Z podanych powodów, Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Warszawie orzekło, jak w sentencji uchwały.

Przewodniczący

Wojciech Tarnowski